

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
1.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2022/36
Toplantı Tarihi/Sayısı : 22.9.2022/21
Karar Numarası : 2022/664
Başvuran : M.D
Başvuran Vekili : --
Adres : --
Muhatap Kurum/Kişi : Patnos L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü
Muhatap Adres :

I.BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, başvuranın diş sorunu olduğu ve hastane sevkini yapılmadığı iddialarına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Kurumumuzca 10/01/2022 tarih ve ... sayılı ile kayda alınan başvuru dilekçesinde başvuran tarafından özetle:

a. 4 yıldır diş sorunu yaşadığı, ağzında yemek yiyebilecek kadar diş olmadığı, bu hususa ilişkin olarak 2018-2021 yılları arasında Kurumun diş doktoru tarafından 3 kere Ağrı Ağız ve Diş Sağlığı Merkezine, 1 kere de Van Ağız ve Diş Sağlığı Merkezine sevk edilmesine rağmen sevk işlemlerinin gerçekleştirilmediği,

b. Yeterli sayıda diş olmadığı için yemekleri öğütemediği, bundan dolayı reflü ve gastrit rahatsızlıklarının oluştuğu, psikolojik olarak sıkıntılar yaşadığı, masraflarını kendisinin karşılayacağını beyan etmesine rağmen tedavisinin yapılmadığı iddia edilmekte olup; mağduriyetinin giderilmesi talep edilmektedir.

3. Patnos L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünden alınan 24/01/2022 tarihli ve ... sayılı yazılı görüşte özetle:

a. Kurum Revir Biriminde 1 aile hekimi, 1 diş doktoru, 2 sağlık memuru ve yeteri kadar infaz ve koruma memurunun görev yaptığı, mahpusların hazırlanan program çerçevesinde revir birimine çıkartıldıkları, muayene ve tedavilerinin yaptırıldığı, acil hastaların ise 112 acil servisi çağrılarak hastane sevklerinin yapıldığı, dış hastaneye sevk işlemlerinin günlük olarak yapıldıktan sonra aynı gün Cezaevi Jandarma Bölük Komutanlığına bildirildiği,

b. Başvuranın Kurumda barındırıldığı süre boyunca revir birimine çıkartıldığı, muayenelerinin yapıldığı, sevk işlemlerinin gerçekleştirildiği, gerek revirde gerek devlet hastaneleri ve üniversite hastanelerinde tetkik ve tedavilerinin yapıldığı, reçete edilen ilaçlarının temin edilerek kendisine teslim edildiği, tetkik ve tedavisinin tam ve eksiksiz yerine getirildiği, dilekçesinde belirtmiş olduğu hususlarda cezaevi idaresine herhangi bir talep ya da şikâyet dilekçesinin olmadığı, iddiaların dayanaktan yoksun ve soyut iddialardan ibaret olduğu aktarılmıştır.

4. Cezaevi, 08/06/2022 tarihli ve ... sayılı yazısının ekinde başvuranın sağlık dosyasında yer alan bilgileri tarafımıza göndermiştir. İlgili yazıda başvuranın 04/10/2017 tarihinde cezaevine giriş yaptığı, aynı tarihte ilk muayenesinin yapıldığı, herhangi bir şikâyet tespit edilmediği, kronik hastalık ve alerji belirtilmediği, başvuranın 18 kere Revir Birimine giderek Kurum doktorunca muayene edildiği, ilaçlarının reçete edildiği ve reçete edilen ilaçlarının kendisine teslim edildiği, Revir Biriminin yetersiz kaldığı durumlarda polikliniğe sevkini yapılarak uzman doktorlarca muayenesinin yapılarak tedavisinin tamamlandığı beyan edilmiştir. Gönderilen sağlık dosyası

kapsamında başvuranın 2017-2022 yılları arasında ilgili polikliniklere sevk edilerek uzman doktorlarca tedavisinin gerçekleştirildiği ve ilaçlarının reçete edildiği görülmüştür.

III. İLGİLİ MEVZUAT

5. 20/04/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde; "*Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek*" Kurumun görev alanları arasında düzenlenmiştir.

6. 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "Ön incelemenin yapılması" başlıklı 48'inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca başvuruların, "*inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulması*" gerekmektedir. Aynı fıkranın (ç) bendine göre; başvuru, "*Yargı organlarında görülmekte olan veya yargı organlarıncaya karara bağlanmış uyuşmazlıklara ilişkin olup olmadığı*" yönünden incelenir.

7. Mezkûr Yönetmelik'in "Gerekçeli kabul edilmezlik kararı" başlıklı 67'nci maddesine göre; "*Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.*"

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

8. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendine göre; "*Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek*" Kurumun görevleri arasında sayılmıştır. Bu kapsamda; başvuranın iddiaları Patnos L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü'nün yanıtı ve konuya ilişkin mevzuat hükümleri ile birlikte incelenip değerlendirilmiştir.

9. 13/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un "Sağlığın korunması kurallarına" uyma başlıklı 27'nci maddesinin birinci ve ikinci fıkrasına göre: "*Hükümlü, sağlığının korunması ve salgın hastalıkların önlenmesi için gerekli ve alınmış tedbirlere uymak, kişi sağlığı için tehlike doğuran durumları gecikmeksizin kurum yönetimine bildirmek, kendi ve içinde yaşadığı ortamın temizliğine uygun davranışlar göstermek zorundadır.*" "*Hükümlü, hem kendi, hem de diğer hükümlülerin sağlığını tehlikeye düşürebilecek eylemlerden kaçınmakla yükümlüdür.*"

10. 5275 sayılı Kanun'un "Hükümlünün muayene ve tedavi istekleri" başlıklı 71'inci maddesine göre: "*Hükümlü, beden ve ruh sağlığının korunması, hastalıklarının tanısı için muayene ve tedavi olanaklarından, tıbbî araçlardan yararlanma hakkına sahiptir. Bunun için hükümlü öncelikle kurum revirinde, mümkün olmaması hâlinde Devlet veya üniversite hastanelerinin mahkûm koğuşlarında tedavi ettirilir.*"

11. 5275 sayılı Kanun'un "Hükümlünün muayene ve tedavisi" başlıklı 78'inci maddesinin birinci ve ikinci fıkrasına göre; "*Kurumun sağlık koşullarının düzenlenmesi, hükümlünün acil veya olağan muayene ve tedavisi kurumun hekimi tarafından yapılır. Genel veya hastalık nedeniyle yapılan tüm muayene ve tedavi sonuçları, sağlık izleme kartına işlenir ve dosyasında saklanır.*" "*Sağlık Bakanlığı ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile üniversitelerin sağlık kuruluşları, hükümlülerin tedavileri bakımından gerekli yardımları yapmakla görevlidirler.*"

12. 5275 sayılı Kanun'un "Sağlık denetimi" başlıklı 79'uncu maddesine göre; "*Kurum hekimi, kurumu*

ayda en az bir kez denetleyerek genel ve özel önlem alınması gereken hastalıklar ile kurumda sağlık koşulları yönünden alınması gereken önerileri içeren bir rapor düzenler ve kurum yönetimine verir."

13. 5275 sayılı Kanun'un "Hastaneye sevk" başlıklı 80'inci maddesine göre; "Hükümlünün sağlık nedeniyle hastaneye sevkine gerek duyulduğunda durum, kurum hekimi tarafından derhâl bir raporla ceza infaz kurumu yönetimine bildirilir."

14. Anayasa Mahkemesi'nin (AYM) bir kararına göre; "Diğer mahpuslar gibi başvurusunun da beden ve ruh sağlığının korunması ve hastalıklarının tanısı için muayene ve tedavi olanaklarından, tıbbi araçlardan yararlanma hakkına sahip olduğu mevzuatta açıkça düzenlenmektedir. Bu konuda Sağlık Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile üniversitelerin sağlık kuruluşları görevli kalmıştır. Ayrıca ilgili ceza infaz kurumunda görevli hekim tarafından kurumun ayda en az bir kez denetleneceği ve sağlık koşulları yönünden alınması gereken önerileri içeren bir rapor düzenleyeceği hüküm altına alınmıştır." (AYM, İbrahim Kaptan, B. No: 2017/30510, 18/07/2018, §62)

15. Başvuran, başvurusunda; 4 yıldır dış sorunları yaşadığını, cezaevi idaresince hastane sevklerinin gerçekleştirilmediğini iddia etmektedir. Cezaevi tarafından Kurumumuza iletilmiş olan sağlık dosyası kapsamında; başvuranın 2017-2022 tarihleri arasında çeşitli tarihlerde hastaneye sevkini yapıldığı, uzman doktorlar tarafından başvuranın dişleri için apse tanısı konulduğu, tedavilerinin yapıldığı, çeşitli antibiyotik ve ağrı kesici ilaçlar reçete edildiği görülmüştür.

16. İhlal iddiasında bulunan kişinin iddialarını ispat etmesi genel kural olduğundan hukuki ve fiili deliller ile desteklenmeyen başvurular da açıkça dayanaktan yoksun kabul edilmektedir. AYM, ispat yükümlülüğü başvurana ait olmasına rağmen başvuru tarafından soyut şekilde birtakım hükümlere atıfta bulunulması ancak söz konusu hükümlerin nasıl ihlal edildiğinin açıklanmaması ve ispatlanmaması durumunda başvurunun açıkça dayanaktan yoksun olduğuna karar vermiştir (AYM, Muhittin KAYA, B. No: 2013/1213, 04/12/2013, §32). Başvuranın sağlık dosyasında yer alan kayıtları göz önünde bulundurularak, iddialarının hukuki ve fiili delillerle desteklenmediği, soyut ve dayanaktan yoksun olduğu görülmektedir.

17. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 67'nci maddesine göre "Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir". Açıklanan gerekçeler doğrultusunda başvurunun açıkça dayanaktan yoksun olması nedeniyle "**kabul edilmez**" olduğu kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

1. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,
2. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,
3. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine, 22.09.2022 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Harun MERTOĞLU

Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dilek ERTÜRK

Üye

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ

Üye

e-imzalıdır

İsmail AYZ

Üye

e-imzalıdır

Ünal SADE

Üye